

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
invoială

Unirea

REDACTOR:

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Gest regal

(+) *Suflet de rege-proroc a săltat odinioară spre ceriuri ruga inspirată: Domine, salvum fac regem! Și de atunci fără încetare, unde numai s-a pătruns facerea Psalmistului, torente de implorări s-au ridicat la Atotputernicul: să aibă întru Sa pază pe stăpânitorii de noroade. Gândurile și dorințele sale Biserica le-a turnat în ecenii asistente și în tropare luminate, rostite dela altar în podoabă de făclii, și șoptite în taină, de slujitorii săi, când cu săvârșirea rânduelilor ceaslovului, din zorii zilei și până în faptul nopților lărzii cu dupăcinare și polusnoșnițe.*

Infelegător al spiritului Bisericii, și iubitor de neam și de glia saturată de sângele și sudorile acestui neam, Suveranul, primind să iea parte la congresul Agrului dela Lugoj, a făcut un gest care-L așază și mai mult, și pentru totdeauna, în centrul iubirii noastre române și creștine, niciodată scăzute. „Eu am crescut în mijlocul nostru, — mărturisia Dânsul în fața Corpurilor Legiuitoare cu prilejul depunerii jurământului — hrana Mea sufletească a fost hrana sufletului nostru, durerile noastre au fost durerile Mele, idealurile Neamului Meu au fost idealurile Mele“.

Mulțime de fapte întăresc cuvântul acela. Gestul dela Lugoj e și el o verigă dintr'un lanț strălucit. Cu neputință de uitat o atenție augustă ca aceasta. Indesebi bănățenii, — poporul acesta cu sufletul în palmă și cu inima pe limbă, — nu vor uita în veci cinstea ce li-se face și cu acest prilej, chiar de Vodă, căpetenia pășirilor și capul statului român. Va trece din tată în fiu povestea clipelor de obștească înălțare, petrecute de mândrul Craiu al tuturor Românilor în mijlocul urmașilor lui Tichindeal gură de aur, în orașul lui Victor Vlad Delamarina, cel care a nemurit în versuri dialectul locului nașterii sale; al lui Aurel C. Popovici, plănuitorul de cadre măritice pentru neamul său, căruia nu i-a fost dat însă să-și vadă realizarea visului național, pentru care a trăit și a murit; al măestrului Vidu; al neînfricătorilor Bredeceanu și Braniste; al cuceritorului vlădică Dobra și celorlalți înalți ierarhi care i-au urmat în scaunul arhieresc și în spiritul de trudă și jertfă pentru neam și biserică.

Și odată cu istorisirea acestor clipe va picura în inimă lumină nouă, bucurie adâncă, mândrie înălțată, credință tare, că ne poartă grija Cel de sus, mila căruia ne-a hărăzit unele ca acestea. — Cine va fi în stare să prindă și numai cu închinarea imensul bine ce îl face sufletului românesc să fie o atare sărbătoare împărătească a conștiinței naționale?

Rex viva lex. Persoana regelui e simbolul lucrului al tendințelor superioare de azi și al aspirațiilor intraripate de mâine. Nu este valoare care să poată fi pusă în locul Lui, și nici nu poate să prefacă, cu care să poată fi prefăcut. Schopenhauer, într'o pagină splendidă din ale sale „Parerga und Paralipomena“, a spus un adevăr veșnic când, vorbind despre căpeteniile noroadelor, a fixat tezu: „Der Fürst heisst mit Recht, von Gottes Gnaden“ und ist allemal die nützlichste Person im Staat, deren Verdienste durch keine Billiste zu teuer vergolten werden können, und deren sie noch so stark“.

La sărbătoarea Lugojului și a întregii Biserici unite, repetăm din tot sufletul nostru ruga Psalmistului: Domine, salvum fac regem!

Când în 1700 s'a făcut Unirea sub episcopul Atanasie, spre a ușura soarta nenorociților de români, nimeni, cred, nici prieteni, nici dușmani mai ales, n'au întrezărit serviciile neprețuite, ce le-a adus această Biserică cauzei Românilor. În istoria culturii românești, Bisericii Unite, și mai ales mitropoliei din Blaj, îi revine cinstea de a fi aceea, care a făurit prima legătură intelectuală între români și țările învățate ale Apusului. Numele episcopilor Pavel Aaron, Inochentie Klein și Bob vor fi veșnic preaslăvite de către români, căci ei au fost îndemnătorii și mijlocitorii renașterii culturale române. Grație lor, marii cercetători Samoil Klein, Gheorghe Șincai, Petru Maior au putut să redeștepte în sufletul neamului nostru credința sămănată pe vremuri de Miron Costă, că suntem o viță străbună, oțelită și cuceritoare a lumii, că suntem sânge roman.

Din cuvântarea A. S. Regale Carol, principele moștenitor al României, la înscăunarea Mitropolitului Suceiu, în 1 Ian. 1920.

Militia Christi

— La problema apostolatului laicilor —

de P. Străjeru

Hristos Domnul e împărat. Rostul întrenirii Lui acesta este: să împărătească în lumea sufletelor și a conștiințelor, și printr'asta asupra întregii vieți omenești, toate încheieturile și toate tărimurile de manifestare ale acestora urmând să fie imbibate de suflul spiritului Său. Știm însă din graiu de profet că Hristos Domnul e semnul căruia i-se va zice împotriva, și veacurile toate, dela nașterea Fiului Omului și până azi, adevăresc cuvântul dreptului Simeon. Deși, întru ale Sale a venit, ai Săi pe Dânsul, chiar dintru început, nu l'au primit. Și pentru partea mare a lumii Cuvântul întrupat și astăzi e ce a fost întotdeauna: un proscris. Scos din constituție, legislație, școală, spitale, așezăminte culturale și sociale, pe alocurla chiar și din biserici; scos, prin păcate grele, până și din inimile altfel dreptcredincioase, la cari stă și bate așteptând să i-se deschidă, acest Împărat aude necontentit, din nenumărate guri, strigătul de ură: Nu-l vrem pe acesta Stăpân peste noi!

Dar dacă sunt atâția cari nu-l vreau pe Fiul dulgherului din Nazaret, sunt, har Domnului, și de aceia, și încă în număr respectabil, cari trăiesc în Hristos, din Hristos și pentru Hristos și idealurile Lui. Purtat individual, ori de câte bine închegate, steagul Mântuitorului fălăle biruitor, în butul tuturor vrăjmașilor, și se înfige când pe o fortăreață crezută inexpugnabilă, când pe alta. Iar unde s'a înstăpânit cu adevărat Hristos și evanghelia Sa, acolo, vorba imnului sfânt: Recedunt vetera, nova sunt omnia: corda, voces, et opera. Se desghiață inimile, se desleagă limbile; încolțesc, răsar, cresc și se întăresc, în ploaia harului, gândurile bune, așezările de bine. Răsadnița atâtor înfăpturi mari și sfinte, Biserica Romei, slujește cu pilde fără număr, în toate vremile, de ce-i în stare dragostea lui Hristos care zorește pe cei pătrunși de ea.

Slăbiciunea prea adeseori nu-i nimic altceva decât trândăvie (P. Palau). Miles Christi, ostașul lui Hristos, e o forță uriașă dacă lucră împreună cu darul de sus și la luminile lui. Ca sfântului Pavel: toate îi sunt cu puțință întru Hristos. Parează loviturile celui rău, astupă gurile leilor, stoarce apă din piatră, ridică cetății iubirii creștine, scapă din moarte pe cei răpiți de valuri, împodobește deșertul cu grădini ca'n basme, — vrăjește cerul pe pământ. Vorbească faptele de-i așa ori ba; realizări din zilele noastre, pornite și duse la îndeplinire de mireni, femei și bărbați:

Comuniștii din Toronto (Canada) scot, în 18 limbi, 48 de gazete și susțin 15 sale de întruniri pentru propaganda idellor de cari sunt conduși ei. Baroneasa Ecaterina de Hueck organizează tot acolo, o mișcare catolică; în scurtă vreme se inaugurează o serie întreagă de așa zise: „Maison d'Amitié“ cu reviste, fol și cărți pentru combaterea molimei bolșevice; cu bucatării provăzute cu mașini de fier, spălat, călcat etc., puse la dispoziția sărașilor. (Vita Ecclesiae, din 1 Sept. c.). — Piroscafele consorțiului „Hamburg—America-Linie“ străbăteau largul apelor în largul anului cu sute și mii de credincioși catolici, fără să albească vre-un altar la care să se aducă sf. jertfă. Neajunsului acestuia, crezut de neîncunjurat pe timp de neprevăzut, îl pune capăt intervenția d. W. Kuno, fostul cancelar german, care ajută și dintr'al său la înfăptuirea acestui deziderat astăzi binecuvântat de mii și mii. — Buna creștină, care este dna Sofia Werner, din Gladbach, dorește să albească cât mai multă lume parte de bucuriile de cari s'a împărtășit dânsa pe calea deprinderilor sufletești făcute în casele de exerciții spirituale. Și ce dorește, împlinește: începând cu anul 1930 (cum află dintr'o scrisoare a p. Jezuít F. Wiercinski) a adus 1000 (zile și scris: o mie) de participanți la asemenea deprinderi duhovnicești. Apostolele elogiate, prin rânduri simțite și deplin meritate, de episcopul din Aachen și card. din Köln, când cu intrarea celui de al mililea participant câștigat de dna Werner pentru numi-

tele lucrări de primenire întru Domnul. — Altă dovadă de ce poate un apostol laic. Cetatea carității creștine din Shanghai, ospiciul „Sf. Iosif”, ridicat pe cheltulala și în urma străduințelor d. *Lo Pa Hong*, supranumit și „Cotolengo al Chinei”. Clădit în jurul unei biserici ce încapă până la 1500 de persoane, acest ospiciu cuprinde 16 clădiri deosebite, au secții pentru orfani (în permanență peste 500), bătrâni, copile greșite (peste 200), bolnavi de tot solul (în ultimii 20 de ani au fost îngrijiți, *gratuit*, 3 milioane și jumătate de atari nefericiți, între cari și robii din închisorile orașului). Intre slujba de dimineața —, la care d. *Lo Pa Hong*, dir. gen. al Soc. Chineze de electricitate din Shanghai, al Soc. de navigație Ta-tung Zung Kee ș. a., face pe ministrantele, cuminecându-se zilnic, — și odihna din noapte târzie, își mai rupe timp să cerceteze și pe deținuții din temnițele municipale (de aici încă o numire a sa: „Capelanul robilor”), după ce trece pela spitalul „Sf. Inimi” cu 300 de paturi, (tot o ctitorie a lui), acest rob al lui Hristos, care toată viața și-o petrece la telefonul din birou și la masa de scris, cu povara grijii instituțiilor sale caritative și a desmoștenișilor luați din drum și grijiți în ele. (I. Considine, în *Osservatore Romano*, nr. 18 din 1933).

Mutatis mutandis, suflați ca acestea n'au lipsit nici când Bisericii, ele fiindu-i mângăierea și mândria. Și când s'a nimerit să se adune mai multe laolaltă, să lucreze după un plan, cu un gând și cu o inimă, împotriva acțiunii lor nici porțile iadului n'au putut să reziste. *Apostolia colectivităților organizate* e o forță irezistibilă, chiar și dacă aceste colectivități (să le zicem: bresle, asociații, reuniuni) n'ar fi nu știu cât de puternice după numărul celor ce le compun. Binele se prinde și el, ca răul. Și de unde până aci nu se prea auzia de anumite idei, nu se sînchisea nimeni de anumite preocupări, nu se prea știa de anumite practice evlavioase, e deajuns să acționeze în direcția cutare un mănunchiu de elită, ca vorba și practica acelui mănunchiu să fie ob-

servată, discutată și — imitată. Și aici o dovadă concludentă: pietatea euharistică în Olanda. Ur-mând sugestiilor enciclicei „*Quam singulari*” a lui Piu X, preoșimea catolică a acelei țări își ține de datorință să vestiască de pe amvon, să catehizeze în școală și să îndemne în Domnul pe mici și mari să se apropie cât mai des de Isus Euharisticul. Incepe cu grupe de copii, continuă cu grupe de adulți, fără să lee în seamă cărțile celor nepricepuți. Rezultatul? Pe cele cam trei milioane de catolici olandezi se vin anual cam 90 milioane de împărțășanii (aproximativ cam 30 cuminecări la un om) Cam 1000 de intelectuali, filii ai bisericii catolice olandeze, se apropie acum zi de zi de Masa sfântă. — Asta fu urma curentului pornit în 1910. (Urbán Ferenc, Erdélyi Tudositó, nr. din Septembrie c.)

Agru nostru a luat ființă în semnul: Mai multă viață sufletească! La capătul unui drum de cinci ani caută să se opriască examinând trecutul, cumpănind prezentul și scrutând viitorul. Va avea, sigur, și cu ce să se mândriască. Dar sigur e și aceea că va avea și ce să-l nemulțumiască. E atât de mult de făcut, și au rămas destule nefăcute, de ex. pe terenul tipăriturii bune, a colportajului, a propagandei agriste, a întăririi spiritului de solidaritate religioasă, ca de altele să nu vorbim. Sunt atât de cuminte ticluite cadrele Agrului, să le vedem pline de viață! Căci bunele voințe nu se lipsesc. Prea ne lipsesc însă îndrăzneții de greutate și cu platforme sociale bine conturate, cari să se pună cu tot sufletul în slujba vrunea din multele idei mari lansate de Agru; ne lipsesc: câțiva nebuni pentru Hristos, cari să lucreze mânați numai de dragostea Răstignitului, fără teamă de oameni, fără umbră de gânduri lătrănice, *jertfindu-se și jertfind*. Pilda acestora ar face mai mult decât toată horbota vorbelor mălestrite. Cei buni, dar neorientați și timizi s'ar aduna în jurul lor, și ceea ce azi e un vis, ca mâine ar fi realitate. — Quod faxit Deus!

Din propunerile dela Reuniunea de Misiuni remarcăm cea privitoare la cărțile de religie *ieftine*. Astăzi, din nenorocire, cărțile acestea sunt tot atât de scumpe ca și cele de alte materii. Urmarea e că în cele mai multe sate abia există manuale de religie, 2—3 într-o școală. Restul învață din auzite, ca acum o mie de ani. Dacă nu izbutim să dăm copiilor cărți bune și ieftine, cu prețul de 2—5 lei, n'am făcut nimic. Rămânem în aceeași stare de ignoranță și de viață sufletească rudimentară, ca în trecutul de urgie. Acesta e rostul Reuniunii de Misiuni, al Sf. Unirii și chiar al Tipografiei Seminariale: să ieftinească simțitor, și an de an, cartea religioasă. Altfel nu corespund deplin misiunii lor; nu prelungească binefacerile cuvântului rostit de preot de pe amvon și dela catedră, dincolo de ora de religie și de încăperea școlii și a sf. biserici. S'a subliniat apoi că e o chestiune de decență ca autorii de manuale de religie să nu fie membrii ai Comisiei catehetice mitropolitane. Dacă Ministerul, de sigur cu mai puține scrupule morale, cere inspectorilor săi generali să nu figureze pe copertele manualelor școlare aprobate de el, atunci Biserica, vestitoarea evangheliei și reprezentanta dumnezeiască a moralei creștine, trebuie neapărat să impună această delicată considerație studenților ei. (ic)

Calea sufletelor albe

Impresii dela praznicul călugărițelor noastre

La Dumnezeu duc multe drumuri. Unul mai anevoios ca altul pentru firea noastră slăbită de păcat. Toate își au însă drumeții lor. Chiar și cel socotit mai greu prin lungimea și asprimile sale: *drumul călugăriei*. Și multe și de felurite urzeli sunt sufletele cari apucă această cale a înălțimilor, începând dela vârstare din păturile cele mai de jos, și până sus, la purpură și hlamidă, bărbații întrecându-se cu femeile într-o intra în legăturile

Foiața „Unirii”

Imperativul energetic și învățământul secundar

de Gavril Todica

Imperativul energetic ne învață ca în aplicarea și utilizarea energiei să ne nizuim a obține *maximul de efect util cu minimul de energie*. Să evităm risipa de energie.

E un principiu clar, formulat de științele fizice moderne, având valoare universală. Se constată, că în toată grandoarea lui, e aplicat și realizat în dinamismul cosmic. În tot sistemul planetar, de exemplu, eu nu cunosc minune mai mare decât *raza solară: nihil et omne!*

Dacă am examina invențiile și instituțiile omenești, am constata ușor că numai acelea sunt viabile, însemnând un progres real, cari sunt conforme cu principiul energetic, realizând o economisire de energie. Toate celelalte dispar și trebuie să dispară.

Mai ales cu instituțiile suntem în faza culturală preistorică. Ele aplică tocmai pe dos principiul energetic și anume: *cu maximul de energie minimul de efect util*.

Această aplicare pe dos a principiului energetic o întimpinăm la tot pasul și în învățământul secundar și în învățământul superior.

Am arătat, cu alte ocazii, câtă energie se perde, bunăoră, cu învățarea limbilor. Pro-

gram încărcat, balast fără rost, efect nul sau aproape nul.

Defectul s'ar putea înlătura, prin înțeles internațional, adoptând d. e. limba latină ca limbă internațională, iar limba maternă ca limbă națională, reducând întreg învățământul limbistic la învățarea a două limbi.

Prin măsura aceasta s'ar atenua și un factor de ură dintre popoare, care e tocmai diversitatea de limbi.

Dar nu mai puțin o aplicare îtoarsă a principiului energetic întimpinăm și în predarea, învățământul, limbii materne.

În primele 4 clase secundare mai treacă-meargă. Se dau cunoștințe folositoare de gramatică, sintaxă, stilistică, poetică, retorică, abstracție făcând de unele exagerări și lecturi extra-școlare.

Risipa de energie se manifestă la istoria literaturii, cu interminabilele analize literare și citirea autorilor cât se poate de complet.

Pretenții nepedagogice, absurde, și în contradicție evidentă cu întreg rostul școlii. Învățăm doar nu pentru școală, ci pentru viață: non scholae, sed vitae...

Ce folos îmi aduce pentru viață dacă cetesc din scoarță în scoarță toate volumele de poezii, toate romanele și nuvelele, în mare parte, detracate și bulendriste?

Lectura exagerată, a tuturor năsbătilor literare-estetice, e pur și simplu o crimă pedagogică, o erezie didactică.

Nu am fost elev slab. La istoria literaturii maghiare, de exemplu, îmi aduc aminte că ni-se impunea să cetim operele scriitorilor.

Îmi ziceam: „Cum să le cetesc, când numai Jókai are peste 100 de volume, M. Kszáth vr'o 30, celalalți — împreună luați — peste 200. Imposibilitate fizică, chiar de aș avea atragere să-l cetesc pe toți, de-avalma”. În concluzie, lectura propriu zisă am redus-o la minimum și la ce mă atrăgea (îndeosebi câteva poezii de Petőfi și Tragedia omului de Madách) iar încolo m'am eschivat în mod diplomatic cetind, de unde puteam, *cuprinsul* romanelor sau scrierilor mai importante și câteva volume de critică literară (Toldy, Gyulai, Beöthy).

Aceiaș program didactic e la modă astăzi. Ba încă mai încărcat. Am înaintea mea „*Călăuza bacalaureatului*”, publicată de d-nii Papadopol, Zorleanu și Mih. Iacob (București, 1933, tipografia ziarului „Universul”). — La paginile 49—50 se dau chestiuni de propus, în număr de 50, afară de chestiunile propuse în paginile 5—47. Ei bine, *cel puțin 50 % din totalul chestiunilor, sunt chestiuni de amănunt, chestiuni de specialiști,* iar nude cultură și orientare generală!

Pe toată linia se vede *pretenția, nefirească și nesănătoasă*, ca elevii de liceu să

¹⁾ Iată câteva exemple: Meșteșugul tiparului la noi. Sprijinatorii și ajutorii lui Coresi. Fabuliștii noștri și modelele de care au fost călăuziți. Ion Ghica — izvor de informațiuni politice, culturale și literare. Romanul lui Slavici față de acela al lui D. Zamfirescu. Influența lui Lamartine și V. Hugo asupra poezilor români. Ideile gramaticale ale lui Eliade Rădulescu față de acelea ale latinștilor. Cele mai însemnate traduceri ale Cazaniei. Influențele orientale asupra scrisurii românesce. Izvoarele lui Miron Costin. »Apus de soare« și »Vlaicu Vodă«. Evoluția alfabetului la Români. Etc. etc.

jurămintelor monahicești. Cazul contesei Carolina Blome, acum Sora Elisabeta în Salzburg, ori al principesei Agnes de Löwenstein, acum amilă monială în Aachen, nu sunt cazuri izolate. Aceeaș cale au bătătorit-o și vor bătătorii nenumărați alții și altele, pe care Cel de sus îi va chema să facă acest urcuș.

Fenomenui se manifestă, mai nou, cu tărie crescândă și la noi. Modestul început de viață monahicească pentru femei la noi, de acum treisprezece ani, s'a dovedit a fi fost pornit într'un ceas binecuvântat. Ceata, atunci mai puțin numeroasă decât degetele dela o mână, strânsă în jurul Maicii *Febronia Mureșan*, a dat Cel de sus și a tot crescut, cât astăzi numără peste 150 membre harnice și devotate, cheltuindu-și, fără cruțare, puterile în slujba bolnavilor din două spitale și două sanatorii de tuberculoși și purtând grija unui internat de eleve și a unui cămin de studențe, pe lângă o școală inferioară și una superioară de gospodărie și menaj, și alte îndelebnici de mult bine roditoare. — Când se va cunoaște în amănunte povestea greutăților învinse și a sforțărilor depuse de aceste roabe ale Domnului, fie și numai în răstimpul anilor dela înfiriperea Congregației și până acum, obștia noastră creștinească va avea ce să admire și pentru ce să mulțumească Atotputernicului, care și de astădată celea slabe ale lumii le-a ales ca să înfrunte celea tari.

Dar să trec la praznicul de Dumineca trecută a Surorilor din Blaj. S'a desfășurat în cadre înălțătoare, în capela Institutului Reconștinții. Lume multă cât n'o mai încăpea capela. Venise să asiste la mișcătoarele ceremonii a investimăntării alor opt candidate la călugărie și a juruințelor monahicești făcute pe trei ani de 4 Surori, pe alți trei ani, — după trei deja încheiați, — de 10 Surori, și pe viață de două Surori. Totul se petrece în decursul sf. liturghii slujite de Preasf. *Valeriu al Orăzii* în sobor de preoți și în acordurile corale ale maestrului Vidu, cântate de elevele Școlii Normale de fete. Răspunsurile la întrebările

rânduieilor chipului îngerească celui mic și celui mare răsună blând, dar precis, hotărât, într'o tăcere de s'auzi bătăile inimilor. Într'aceea în mulțimii ochi scilpesc mărgăritare... Din coridorul, tixit și el, și în spre care se deschide, largă, ușa încăperii sfinte, o Soră, scăpărătoare de inteligență, învălule, într'o privire de măicuță, altarul, Superioara și pe cele ce pășesc acum în urmele ei din primăvară. În dosul lentilelor prinse în montură întunecată ard lumii discrete, potolite, aprinse la flacăra unui foc pe care lumea nu-l cunoaște. — Grăiește atât de mult cuvioasa mireasă a Domnului și în incremenirea tăcerii de care-l copleșită!

Mi-am notat numele celor ce au luat cu acest prilej, de bunăvoie, asupra lor jugul Domnului. Cu toatele sunt copile ale satelor noastre ardelenice, afară de una, atrasă de mirajul mănăstirii de pe meleaguri mai îndepărtate. Le prind într'un mic catastih, cu nouile lor nume de mănăstire, în paranteză aducând numele din familia părintească, satul și județul nașterii lor, pentru a se avea și o icoană, ca să zic așa, geografică a chemărilor.

Au îmbrăcat vestimăntul monahicesc, cu legătura noviciatului: Sora *Sofia* (Elena Mureșanu — Someșeni, j. Satu-mare); Sr. *Zenovia* (Ana Pop — Adalin, j. Cluj); Sr. *Terezia* (Elisaveta Checicheșiu — Lopadea Română, j. Alba); Sr. *Oresta* (Maria Pop — Șopteriu, j. Mureș); Sr. *Ambrozia* (Anastasia Moldovan — Petreștii de sus, j. Turda); Sr. *Ștefania* (Ana Silaghi — Marca, j. Sălaj); Sr. *Eufrosina* (Lucreția Bercheșan — Bercheșu, j. Cluj) și Sr. *Ioana* (Maria Bercea — Cipăieni, j. Mureș) — Pe trei ani se legătuiesc să trăiască viață călugărească: Sr. *Alfonsa* (Rozalia Peteanu — Palatca, jud. Cluj); Sr. *Gertruda* (Victoria Nagy — Palatca, j. Cluj); Sr. *Praxedis* (Eleonora Dămian — Bogdănești, j. Huși) și Sr. *Terezita* (Lucreția Graur — Sămboteni, j. Cluj).

Următoarele repetă pentru alți trei ani aceleași jurămintele: Sr. *Bonifacia* (Ana Hotea — Hoteni, j. Maramureș); Sr. *Irina* (Ana Biriș — Lujerdu, j. Someș); Sr. *Paula* (Maria Biriș

— Lujerdu, soră bună cu Sr. Irina); Sr. *Celestina* (Veronica Tulba — Pișcari, j. Satu-mare); Sr. *Ferdinanda* (Axenia Roșca — Archiud, jud. Mureș); Sr. *Celina* (Claudia Mif — Cacova, j. Alba); Sr. *Rita* (Marina Irimle — Cacova, j. Alba); Sr. *Amanția* (Paraschiva Crișan — Pagida, j. Alba); Sr. *Benedicta* (Ana Mălinaș — Mălușiu, j. Someș); și Sr. *Felicia* (Maria Cocan — Vișnina, j. Cluj). — S'au juruit să petreacă până la sfârșitul vieții în aceleași legături ale ascultării, săraciei și castității perfecte, impuse de aspra rândalață mănăstirească: Sr. *Elena* (Maria Sântimbreanu — Cergăul Mare, j. Târnava Mică) și Sr. *Elisaveta* (Anghelina Mihalu — Rodna Nouă, j. Năsăud). — Darul Domnului să fie cu cuvântul rostit de ele!

Sentimentele cu cari s'a îndepărtat lumea prezentă la acest act induloșetor sunt mai ușor de închipuit decât de redat în slove tipărite. Din tot complexul lor însă sigur este că n'a fost suflet în care să nu se fi formulat, spontan și viu, dorința de lumină: Fie ca cerul să învrednicească de asemenea cinste pe cât mai multe dintre flicele neamului și bisericii noastre! E un semn de mare distincție chemarea spre viața îngerească. — Slugile Domnului, îndeosebi, să nu uite acest lucru în eventuale sfaturi ce chemați vor fi să deie.

Grigore Dascalu

Agru Arhidiecezan în congres anual. Fără fast și fără sgomot, Agru arhidiecezan și-a ținut congresul anual în 30 Sept. c. aici la *Blaj*, în sala de gimnastică a liceului de băieți.

Participă lume aleasă din loc și din Aiud, (Dr. Victor Fodor), Alba-Iulia, (Dr. Gr. Gherman) Luduș (Dr. I. Pinte) Odorheiu (Dr. A. Laslo), și de aiurea, într'o frumoasă învirstare de preoți, profesori, medici, advocați, comercianți, măeștri și plugari. Cuvântul de deschidere l-a avut d. dr. Ioan Bianu, parentând pe fostul președinte al Agrului arhidiecezan, regretatul Dr. Ioan Coltor, și propunând alegerea altuia nou. Urmează la cuvânt păr. prepozit și vicar general Iacob Popa, care aduce salutul și binecuvântarea Păr. Mitropolit. După aceasta d. Dr. Augustin Popa, secretarul general, își ceștește raportul despre înfăptuirile din anul încheiat și mai ales despre pierderile îndurate în cei ce au fost stâlpi și mândrie pentru această organizație: Dr. Coltor, Dr. Cheșianu, Dr. Pantea (Tg. Mureș), Gh. Simu (Dumbrăveni) Iuniu Brut-Micu, și acum în urmă Alexiu Pop, cel dintâi dol, și aceștia din urmă doi, din Blaj.

Raportul odată verificat (raportor general d. Băltariu din Aiud) și cuvântul raportorului comisiunii pentru propunerea membrilor ce trebuiesc aleși, odată ascultat, se trece la alegere. Considerente ponderoase duc la alegerea păr. canonic *Gheorghe Dănilă* ca președinte. În locul d. Dr. Augustin Popa, care abdice, e ales de secretar general d. *Olimpiu I. Barna*, prof. la Școala Comercială de băieți, iar dd. Dr. Banciu din București și Dr. Baican din Blaj au fost cooptați ca membri.

Acțiunea catolică franceză începe a se reorganiza tot mai bine. Urcăși-va pe dealul *Montmartre* și, la umbra basilicii, lângă Carmelul, unde călugărițele se roagă și se jertfesc în unire cu toți adoratorii sanctuarului; intrați în noul edificiu, terminat de câteva luni: vă găsiți în centrul Acțiunii catolice franceze.

Acolo au voit episcopii Franței, în deplină înțelegere cu S. S. Papa Pius XI, să fixeze reședința, mai bine zis vatra de unde are să radleze acest puternic apostolat. Aceasta, din trei motive principale: pentru a simboliza spiritul supranatural ce trebuie s'o animeze; pentru a-i afirma caracterul național;

se depășească, ajungând la nivel cu studenții universitari, iar studenții universitari să se depășească, ajungând specialiști în toate chestiile, deci mai pre sus de profesorii lor, cari nu sunt specialiști în toate chestiile.

Dacă ne întrebăm însă, cu toată obiectivitatea, *ce rost are școala?* — atunci ni-se răspunde sentențios: *îndrumătoare pentru viață.*

Dacă e îndrumătoare pentru viață, atunci programa ei *trebuie să se limiteze la orientări sigure și directive clare*, iar nu să se piardă în labirintul controverselor, estetismelor, analizelor și chestiilor de amănunt, fără de nici un folos în viață. Detaliile, cetirea autorilor din scoară în scoară, studiul sistemelor ortografice, al ideilor estetice, al deosebirilor dintre romane, al izvoarelor și inspirațiilor cutărilor și cutărilor scriitorii etc. etc., se pot lăsa la libera dispoziție a studenților, *pentru activitatea lor din viață.*

Studenții până sunt studenți, elevii de liceu până sunt elevi de liceu, trebuie să aibă un program de studii, *de orientare generală*, care să nu-i zăpăcească, ci să le deschidă o perspectivă largă.

Acest scop s'ar atinge la perfecție, dacă învățământul școlar s'ar restringe la compendii bune (Adamescu, Bitay, Loghin, Nedioglu, Pușcariu etc.) iar pentru lectura extra-școlară s'ar compune câte-o *crestomație și antologie*, nu prea voluminoase.

În *Crestomație* s'ar da specimene caracteristice din toți prozatorii mai remarcabili, iar în *Antologie* — specimene caracteristice din toți poezii reprezentativi. — Numai colec-

țiile aceste ar fi *obligatoare*, ca lectură extra-școlară, pentru elevi.

În acest caz s'ar simplifica materialul, s'ar reduce, devenind mai asimilabil. Elevul nu ar rămâne perplex în fața mormanelor de volume literare, cari se înmulțesc din an în an, cât bune, cât mai mult detestabile sub raportul concepțiilor de viață, — și cari mai mult otrăvesc sufletul decât îl înalță, încât a trebuit să intervină, nu de mult, și Ministerul Instrucțiunii cu punerea la Index a multora din ele.

În rezumat: compendii bune — în clase — de istoria literaturii; crestomație și antologie, ca lectură extra-școlară, și s'a terminat.

Lectura din scoară în scoară a autorilor — facă-o în viață, cine dorește!

Dacă nu se respectă principiul acesta, în concordanță cu principiul energetic, învățământul se va agrava din an în an. Și efectul nu poate fi bun nici pentru profesori, nici pentru elevi.

Pildă de cum înțenile creștină. Agenția »Fides« e informată din Mivasaki (Japonia) că un bun creștin japonez în vârstă de 60 de ani, și soția sa, neavând moștenitori, s'au gândit să vină într'ajutor cu averea lor săracilor din acel târgușor. Ceeace au și făcut. Și anume așa: au fondat o puternică asociație »St. Vincențiu de Paul«, apoi au cerut amândoi bătrânii să fie primiți în asilul pentru bătrâni de sub conducerea călugărilor salesieni, ca în felul acesta să poată conlucra și mai din aproape și mai efectiv la opera de caritate creștină.

în sfârșit, pentru a o aduce în legătură strânsă cu sanctuarul spre care converg și de unde pornesc toate inițiativele catolice. E un fapt verificat zilnic că toate asociațiile religioase franceze vin și se grupează, pe rând, în această biserică, unde multe dintre ele au luat ființă sau unde își au cartierul general. Nu înzădar humise, cu veacuri înainte, un cronicar francez, această colină „ochiul și inima Franței”. Astăzi, vorba lui se adevărește și mai mult, Episcopii francezi, fixând această semnificație.

Ce este în această clădire? Întâiu, în centrul ei, o capelă. Cu toată vecinătatea nemijlocită a marelui bisericii, inițiatorii au voit ca și această centrală spirituală să-și aibă centrul ei: S. Euharistie. Apoi, de jur împrejur apartamente ocupate de funcționarii esențiali ai Acțiunii Catolice, Mgr. Courbe, secretar general și Mgr. Flaus, superiorul preoților dela Montmartre și procurorul noii organizații. Celelalte încăperi sunt la dispoziția episcopilor cari, venind la Paris, vor să se adăpostească la umbra rugăciunii și a muncii sistematice. Tot pentru ei sunt salele de ședințe periodice; dar nu numai pentru ei, ci și pentru comitetele și comisiile acestei vaste organizații. În sfârșit, birourile foarte active și temeinic documentate înfăptuiesc hotărârile luate.

Cetind această dare de seamă, făcută de François Veullot, unul din cei mai distinși ziaristi francezi, nu se poate să nu ne punem și noi întrebarea: Ce facem noi, sora mai mică, pentru a călca în urmele glorioase ale surorii noastre mai mari? Avem măcar după cinci ani de dibuiri un început de organizație? Unde e secretarul general ecleslastic, care să dea zi de zi ordine și îndrumări, care să primească rapoarte și să pregătească luminoasele dări de seamă, puncte de plecare pentru inițiativele viitorului? (ig).

Avem guvern nou. Tot liberal, și tot cu d. G. Tătărescu în frunte, dar fără d. N. Titulescu și fără d. C. Xenil. În schimb au intrat în noua formație guvernamentală d. Valer Pop, ca ministru fără portofoliu, deocamdată, și trei subsecretari de stat.

Lista noului guvern se prezintă în felul următor:

G. Tătărescu, președinte al Consiliului, ministru al armamentului și ad-interim la externe.

Mănolescu Strunga, ministrul industriei.

I. Inculeț, ministru de interne.

Victor Antonescu, ministrul Justiției.

Victor Slăvescu, ministru de finanțe.

Gen. Paul Angelescu, ministrul apărării naționale.

V. Sassu, ministru de domenii.

R. Franasoviți, ministru la comunicații.

Al. Lapedatu, ministru al cultelor.

Dr. C. Angelescu, ministru al Instrucției publice.

Dr. I. Costinescu, ministru al sănătății.

I. Nistor, ministrul muncii.

Victor Iamandi, și Valer Pop miniștri fără portofoliu.

Subsecretari de stat au mai fost numiți d-nii: Eugen Titeanu la ministerul de interne, Valer Roman la ministerul muncii, și G. Leon la industrie și comerț.

Toți ceilalți subsecretari de stat rămân la posturile lor, afară de d. Savel Rădulescu.

Precum se vede, e vorba de-o reconstituire, și nu de-un guvern nou în toată puterea cuvântului. — Să-l vedem la muncă!

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc al Blajului a făcut mai nou următoarele schimbări în sânul clerului: Păr. Ioan Rinea din Hârseni, paroh-viceprotopop districtual la Mediaș; păr. Ioan Aldea din Axente Severu (Frâua), admin. paroh. la Cămăraș; păr. Mihail Borgovan, din Bucium, adm. par. la Poiana-Mărului; păr. Eugen Bârsan, din Cacova, admin. par. la Șalcău; păr. Romul Câmpăan, neoconvertit din Islandul Mare, adm. par. la Cătina, parohia II.; păr. Oct. I. Banu, nouhirotonit, admin. par. la Alma; păr. Zaharie Hentea din Vorumloc, păr. Vasile Coman din Petiș și păr. Grigore Hampu din Moardăș, promovați de parohi ai acestorași parohii; păr. Ioan Todoran din Proștea mare, distins de viceprotopop onorar, iar păr. Gavril Filip, actuar la Oficiul arhidiecezan, a fost hirotontit preot.

— În eparhia Clujului: păr. Valentin Onighi din Malin, paroh la Nușeni; nouhirotoniții: păr. Romul Paul la Cozla; păr. Nicolae Floca la Răchitele; păr. Teodor Avram la Runcul Salvei; păr. Victor Savu la Musca; toți ca administratori locali.

— Eparhia Maramureșului: păr. Vasile Bota din Cernești, paroh la Fărcașa, iar nouhirotonitul păr. Ioan Mihalyi administrator parohial la Ferești.

Lauda muncii umile. Măturătorii de strada din Roma s'au socotit și ei să-și prezinte omagiile Capului creștinătății. S'a și format apoi un grup impozant de 2000 de inși, cari au fost primiți în audiență de Sf. Părinte. Răspunzând cuvântului cetit de unul dintre măturători, Vicarul Domnului le-a zis: »Ați vorbit de condiția umilă a muncii voastre. Din parte-Mi țin să vă spun că nici o ocupație nu-i »umilă« în sensul inferiorității. Dacă munca e onestă și folositoare, merită toată cinstea. Și dac'ar fi să se stabilească o gradație relativă între diferitele ocupații, ar trebui neapărat să fie judecate prin prisma onestității și utilității lor. Din acest punct de vedere nu este muncă mai de folos ca a voastră. Ce-ar plăti un oraș frumos și bogat, dacă n'ar fi și curat, și dacă străzile lui ar fi neglijate?« — Ediliile noastre au și ei la ce medita auzind această judecată a Supremului Pontif Roman.

Minunea dela Kevelaer. În orașul cu acest nume de pe Rinul Germaniei se află un foarte cercetat sanctuar al Preacuratei. Anul acesta, de praznicul Nașterii Maicii Domnului, au fost aci mai bine de 60.000 pelerini. Intre ei și Martina Hochstrass din Giesenbach. De cinci ani suferia cumplit de paralizie. Treisprezece doctori specialiști încercaseră zadarnic vindecarea ei. La Kevelaer a fost dusă cu autobusul. Tămăduirea i-s'a întâmplat instantaneu, în fața capelei Preacuratei, în decursul rugăciunii, spre stupefacția mulțimilor cari au izbucnit într'un Te Deum vijelios. Martoră la această minune a fost și sora păr. Felix Wiercinski S. F., dela care deținem această informație. — Precum și aceea că tot acolo, și tot în răstimpul acestorași serbări mariane, s'au mai vindecat, într'o clipă de ochi, cum s'ar zice, un copil de patru ani, orb din naștere; doi paralizați și un surdomut.

Locale. Dumineca viitoare, a XXI-a după Rusalii, va predica în catedrală păr. Ioan Pop-Câmpăanu, prof. la liceul de băieți.

— Școlăriimea Blajului ideacum e toată în brazdă. Alătărieri s'au început cursurile și la Academia Teologică, ultima în seria începerii prelegerilor. Numărul elevilor și elevelor dela școlăle noastre e simțitor urcat față de anul trecut, care încă a fost respectabil. Totalul ti-

neretului școlar dela școlăle noastre (academie teologică, liceu de fete și de băieți; școală normală de fete și de băieți, școală comercială de fete și de băieți, școală de menaj, școlă de aplicație, școală primară și școală de arte și meserii) dă un număr de 1575 ucenici ai slovei. — Cifrele acestea grăiesc îndeajuns prin sine înseși.

— În schimb s'au depărtat elevele și elevii prezentați la examenul de bacalaureat. Din cei 116 candidați și candidate dela liceele din Blaj, Aiud, Sighișoara și Dumbrăveni, la proba în scris au reușit 73, iar la examenul oral: 47.

Din avocat, — călugăr jezuit. Pașul acesta l-a făcut deunăzi d. K. Thomas, avocatul Curții de Casație din Travancore (India Meridională). Actualmintele face studii teologice în Shembanganoor, în vederea hirotontiei. Doctoratul în drept îl luase la universitatea din Madras.

Hirotontire fără precedent. A avut loc la Londra, în vara acestui an. E unică în felul ei prin faptul că Mgr. Biermans, superiorul Societății misionare Mill-Hill, a ridicat, cu același prilej, 43 de inși la treapta preoției și 23 la al ipodiacoției. — Plaiurile engleze n'au mai văzut niciodată așa ceva dela reformă încoace.

Inc'un oraș înfloritor în locul bălților pontine. După Littoria și Sabaudia, fostele bălți pontine vor vedea o nouă minune: orașul Pontinia, a cărui temelii se vor pune la sfârșitul acestui an. Cele mai bine de 20.000 muncitori au făcut deja cultivabile 17.000 hectare de pământ ce ocrotiseră până acum, în apele lor nămolose, neamuri fără număr de șerpi și broaște și lipitori și alte viețuitoare de mlaștini; au ridicat 1097 case de șase tipuri, și au durat drumuri în lungime de peste 200 km., pe lângă multe alte realizări epocale, între cari și 10 sate ce pot sluji de model în ori care parte a lumii. Toate acestea vor forma un departament nou în administrația Italiei de azi și va lua ființă oficial, sub numirea de Littoria, în 18 Decembrie c. în cadre de serbări grandioase.

A murit părintele cărților postale ilustrate. Il chema Adolf Alfons și tusesese fotograf al curții din Bavaria. Lui i-a venit mai întâiu în minte, acum 55 de ani, s'aducă în circulație cărți postale cu o față ilustrată. Invenția s'a bucurat dela început de mare simpatie și a devenit în curând, în toată lumea, unul din articlii cel mai cu căutare. Inventatorul s'a stins din viață numai deunăzi, la Passau, în vârstă de 80 ani.

Dela Academia de Muzică și Artă dramatică din Cluj. Cei cari din diferite motive nu s'au putut înscrie pentru examenele de admitere din luna Septembrie, în mod excepțional se vor putea înscrie până la data de 10 Octombrie, și vor fi examinați în ziua de 11 Octombrie, la orele ce se vor fixa pentru fiecare secție în parte. — Acestea sunt ultimele termene de înscriere și examinare, pentru oricine și pe lângă orice motive.

Metropolia română unită — BLAJ

No. 5513—1934.

Aviz

La școala normală greco-catolică de învățătoare din Blaj e vacantă *catedra de limba franceză*. Candidatele doritoare de a ocupa această catedră trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute în legea învățământului secundar pentru profesorii suplinitori, și să fie de religia greco-catolică.

Cererile de numire, însoțite de actele justificative, se vor înainta Consistorului Arhiepiscopesc din Blaj, cel mai târziu până la 25 Octombrie 1934.

Blaj, la 4 Octombrie 1934.

Vasile Sueiu
Arhiepiscop și Mitropolit

Cetiti și răspânditi: „UNIREA“